



ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Pepelovej a členiek senátu JUDr. Aleny Prieцelovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v právnej veci žalobcu: **JUDr. Ing. V. N.**, D. správca konkurznej podstaty úpadcu S. A., akciová spoločnosť „v konkurze“, L., IČO: X., proti žalovanému: **A., s. r. o., M.**, IČO: X. zastúpenému JUDr. L. P., advokátkou, F., **o zaplataenie 18 995,-- USD s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 34Cb 149/2009, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 15Cob 65/2010-148 zo dňa 16. júna 2010 v znení uznesenia č. k. 15Cob 65/2010-154 zo dňa 20. júla 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 15Cob 65/2010-148 zo dňa 16. júna 2010 v znení uznesenia č. k. 15Cob 65/2010-154 zo dňa 20. júla 2010 v dovolaní napadnutej časti **m e n í** tak, že rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 34Cb 149/2009-112 zo dňa 20. novembra 2009 **p o t v r d z u j e**.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému na účet právneho zástupcu trovy odvolacieho konania vo výške 294,26 Eur a trovy dovolacieho konania vo výške 1 472,20 Eur.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra, ako súd prvého stupňa, rozsudkom č. k. 34Cb 149/2009-112 zo dňa 20. 11. 2009 žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 1 991,-- Eur.

Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu vyplýva, že žalobca sa návrhom, podaným na súd dňa 25. 08. 2004, domáhal zaplata sumy 18 995,-- USD spolu s úrokom z omeškania 0,05% denne zo sumy 18 995,-- USD od 28. 08. 2004 do zaplata z titulu storno poplatkov podľa uzavretej zmluvy o zabezpečení a vykonaní charterovej leteckej prepravy.

Po vykonanom dokazovaní mal súd prvého stupňa za preukázané, že žalobca ako dopravca a žalovaný ako objednávateľ uzatvorili dňa 10. 12. 2003 zmluvu o zabezpečení a vykonaní charterovej leteckej dopravy č. LS 01/2004 (ďalej len zmluva). Na základe zmluvy sa dopravca zaviazal zabezpečiť a vykonať charterovú leteckú dopravu osôb a batožiny pre objednávateľa – žalovaného, podľa podmienok dohodnutých v zmluve a jej prílohe č. 1 zmenenej dodatkom č. 1 zo dňa 31. 05. 2004 (ďalej len dodatok). Podľa prílohy v znení dodatku bol letový poriadok rozšírený o let na trase Bratislava – Atény – Bratislava, pričom cena letov bola v článku II. bod 2.1.2 určená na 15 950,-- USD za každý let.

Žalovaný listom zo dňa 10. 08. 2004 požiadal o zrušenie letu Bratislava – Atény – Bratislava v termínoch 25. 08. 2004, 28. 08. 2004 a 31. 08. 2004. Na základe tejto skutočnosti žalobca vystavil dňa 13. 08. 2004 faktúru č. 2420387, splatnú dňa 27. 08. 2004 na zaplata storno poplatkov podľa článku VI. bod 6.2 zmluvy vo výške 40% z dohodnutej sumy letu. Požadovaná suma tak predstavovala: 3 x 6 380,-- USD = 18 995,-- USD.

Zrušenie letov – stornovanie letov žalovaným znamenalo porušenie zmluvy zo strany žalovaného. Pre dopravcu stornovanie letov znamená nemožnosť splniť svoj záväzok voči žalovanému (v daných termínoch mohol využiť let pre iné subjekty), nezakladá právo na zaplata ceny za lety (lety sa nerealizujú), a preto je dohodnutý storno poplatok – svojou povahou zmluvná pokuta, t. j. paušalizovaná náhrada škody. Obe sankcie – zmluvná pokuta aj storno poplatok sú v zmluve upravené v jednom článku – článku VI..

Porušenie povinnosti zo strany žalovaného čerpať kapacitu letov dohodnutú v zmluve nastala dňom, kedy bola doručená žiadosť dopravcovi na zrušenie – stornovanie letov Bratislava – Atény – Bratislava v termínoch 25. 08. 2004, 28. 08. 2004 a 31. 08. 2004. Keďže súdu nebol preukázaný dátum doručenia listu žalovaného zo dňa 10. 08. 2004 (ktorým žalovaný stornoval uvedené lety), súd vychádzal zo skutočnosti, že najneskôr dňa 13. 08. 2004 sa dopravca o zrušení letov dozvedel, pretože v ten deň vystavil faktúru č. 2420387 na zaplatenie storno poplatkov podľa článku VI. bod 6.2 zmluvy. Premlčacia lehota podľa § 393 ods. 1 Obchodného zákonníka začala tak plynúť najneskôr dňa 13. 08. 2004. Z dôvodu, že návrh na zaplatenie sumy 18 995,-- USD bol súdu doručený až dňa 25. 08. 2008, podľa § 397 Obchodného zákonníka bol podaný po uplynutí štvorročnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 13. 08. 2008.

Súd list žalovaného zo dňa 10. 08. 2004, ktorým požiadal o zrušenie letov Bratislava – Atény – Bratislava v termínoch 25. 08. 2004, 28. 08. 2004 a 31. 08. 2004, nepovažoval za odstúpenie od zmluvy. Zmluva bola uzavretá na dobu určitú do 31. 12. 2004 a zrušenie troch letov nezakladá dôvod na odstúpenie od zmluvy. Súd preto neaplikoval ustanovenie § 394 ods. 1 Obchodného zákonníka o plynutí premlčacej doby pri právach vzniknutých pri odstúpení od zmluvy.

Podľa názoru súdu sa na splatnosť poplatkov nevzťahujú ustanovenia zmluvy o splatnosti faktúr, podľa ktorých je splatnosť faktúr do 10 dní odo dňa doručenia faktúry dopravcom. Článok IV. dodatku č. 1 k zmluve pojednáva o platobných podmienkach za lety, pričom logicky z povahy veci vyplýva, že ide o uskutočnené lety, nie za nezrealizované lety, preto nie je možné aplikovať článok IV. bod 4.12 na nárok uplatnený v tomto konaní. Štvorročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku žalobcom neuplynula ani 27. 08. 2008 tak, ako tvrdí žalobca vychádzajúc zo splatnosti faktúry č. 2420387, ktorá bola stanovená na 27. 08. 2004 pri aplikácii ustanovenia § 340 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie storno poplatkov za tri zrušené lety žalovaným je premlčaný. Návrh, ktorým si uplatnil tento nárok, bol súdu doručený dňa 25. 08. 2008, pričom premlčacia lehota podľa § 393 ods. 1 Obchodného zákonníka začala plynúť dňa 13. 08. 2004 a uplynula dňa 13. 08. 2008.

Vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania podľa § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka, nemohol súd žalobcovi uplatnený nárok priznať a návrh zamietol.

O náhrade trov konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.).

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 15Cob 65/2010-148 zo dňa 16. 06. 2010 v znení uznesenia č. k. 15Cob 65/2010-154 zo dňa 20. 07. 2010 zmenil odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 18 995,-- USD s 15% ročnými úrokmi z omeškania od 28. 08. 2004 do zaplatenia a v zostávajúcej časti žalobu zamietol. Zároveň žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 1 773,04 Eur. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca si podanou žalobou uplatnil právo na plnenie záväzku – zaplatenie storno poplatku žalovaným podľa čl. VI. bod 6.2 zmluvy. V takom prípade podľa § 392 ods. 1 Obchodného zákonníka pri práve na plnenie záväzku plynie premlčacia doba odo dňa, keď mal záväzok splniť, alebo sa malo začať s jeho plnením (doba splatnosti). V zmluve však pre tento prípad doba splatnosti nie je ustanovená. Odvolací súd vylúčil aplikáciu bodu 4.12 čl. IV. dodatku č. 1, pretože tento bod sa podľa jeho názoru viaže len na let, letiskové poplatky a poistný príplatok. Preto treba vychádzať z ustanovenia § 340 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého, ak čas plnenia nie je v zmluve určený, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie záväzku ihneď po uzavretí zmluvy a dlžník je povinný záväzok splniť bez zbytočného odkladu po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise vyplýva, že žalobca požiadal žalovaného o splnenie záväzku – zaplatenie storno poplatku vyhotovením faktúry č. 2420387, ktorá bola žalovanému doručená dňa 18. 08. 2004. Podľa názoru odvolacieho súdu je priemerná 7-dňová lehota na splnenie záväzku žalovaným bez zbytočného odkladu, t. j. do 25. 08. 2004. Keďže žalobca podal žalobu na súd dňa 25. 08. 2008, jeho právo nie je premlčané.

O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, účinného v rozhodnej dobe a priznal ich vo výške 15% (5+10) ročne.

O náhrade trov prvostupňového aj odvolacieho konania rozhodol až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 151 ods. 3 O. s. p.) podľa § 224 ods. 1 a 2 v spojení § 142 ods. 3 O. s. p.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Prípustnosť dovolania odôvodnil podľa § 238 ods. 1 O. s. p. V dovolaní uviedol, že predmetom sporu je úhrada storno poplatku, ktorý svojím charakterom predstavuje paušalizovanú náhradu škody. Nárok žalobcu na storno poplatok objektívne vznikol na základe jednostranného oznámenia žalovaného, doručeného žalobcovi najneskôr dňa 13. 08. 2004 a od tohto dňa začala plynúť premlčacia lehota na jeho uplatnenie na súde. Ďalej namietal, že zrušenie letov – stornovanie letov listom žalovaného z 10. 08. 2004 znamenalo podľa zmluvy, jej príloh a dodatku porušenie hlavného záväzku upraveného v čl. I a ako následok vznik akcesorického záväzku (storno poplatku). Dovolateľ preto nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že pre prípad premlčania nároku na storno poplatok sa má aplikovať ustanovenie § 392 ods. 1 Obchodného zákonníka, pretože toto ustanovenie tak, ako ustanovenie § 340 ods. 2 Obchodného zákonníka sa týka iba hlavných záväzkov. Podľa názoru žalovaného uplatnený nárok žalobcu na storno poplatok je premlčaný, a to podľa ustanovení Obchodného zákonníka, konkrétne § 391 ods. 1, § 397 v spojitosti s ustanovením § 393 ods. 1 alebo § 394 ods. 1 príp. § 398. Dovolateľ považuje rozsudok prvostupňového súdu za správny a dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu za nesprávny z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Ďalej uviedol, že v prvostupňovom konaní navrhol, aby bola v predmetnej veci predbežne posúdená otázka premlčania nároku a až následne – ak by prvostupňový súd dospel k záveru, že nárok nie je premlčaný – boli vykonané dôkazy preukazujúce, že nárok žalobcu nie je opodstatnený. V prípade, že by sa dovolací súd stotožnil s rozsudkom odvolacieho súdu, že návrh žalobcu nie je premlčaný, je v tomto prípade daný dôvod na podanie dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Preto žiada, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok zmenil a potvrdil rozsudok prvostupňového súdu a zaviazal žalobcu na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, alebo aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

K podanému dovolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý sa stotožnil s názorom odvolacieho súdu. Uviedol, že zmluva za nijakých okolností nezakazovala žalovanému, aby požiadal

o zrušenie letu, a teda žiadosť žalovaného o zrušenie troch letov nebola porušením povinnosti – porušením zmluvy zo strany žalovaného. Storno poplatok za zrušenie letu nemožno považovať za poplatok za porušenie povinnosti. Ďalej konštatoval, že vo veci namietnutého premlčania treba aplikovať § 392 ods. 1 Obchodného zákonníka o začatí plynutia premlčacej doby. To, že žalovaný poukazuje na premlčanie podľa § 398 Obchodného zákonníka (t. j. premlčanie práva na náhradu škody), je nesprávne, pretože jedným z viacerých predpokladov vzniku práva na náhradu škody je porušenie povinnosti zo záväzkového vzťahu a žiadosť o zrušenie letu nebola porušením povinnosti žalovaného zo zmluvy. Žalobca žiada, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania v zákonom stanovenej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.) skúmal, či smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno v zmysle § 236 a nasl. O. s. p. napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodov, taxatívne uvedených v § 237 písm. a/ až g/ a v prípadoch, uvedených v § 238 O. s. p. V prejednávanej veci je dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 1 O. s. p.

Žalovaný v dovolaní poukazuje na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Pod nesprávnym právnom posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Nesprávne právne posúdenie veci môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

Nesprávne právne posúdenie veci namieta dovolateľ v súvislosti s posúdením námietky premlčania žalobcom uplatneného nároku, ktorú vzniesol žalovaný v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a ktorú odvolací súd neakceptoval, v dôsledku čoho v dovolaní napadnutej časti zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a žalobe vyhovel.

Predmetom konania je zaplata sumy 18 995,-- USD s príslušenstvom podľa čl. VI bod 6.2 Zmluvy o zabezpečení a vykonaní charterovej leteckej dopravy č. LS 01/2004, uzavretej medzi úpadcom a žalovaným dňa 10. 12. 2003. Podľa tohto ustanovenia, ak objednávateľ žiada zrušiť let / - y / za iných okolností, ako uvedených v ods. 5.1 a 5.2 zmluvy, alebo ak dopravca nevykoná povolený let za iných okolností, ako uvedených v bode 5.1 a 5.2 zmluvy, zaplatí objednávateľ dopravcovi, resp. dopravca objednávateľovi storno poplatok z ceny, dohodnutej pre jednotlivý let vo výške, ktorá je uvedená v ďalších ustanoveniach podľa dĺžky lehoty pred objednaným termínom.

Žalovaný oznámil žalobcovi zrušenie objednaných letov listom zo dňa 10. 08. 2004, žalobca vyúčtoval storno poplatok v zmysle citovaného ustanovenia zmluvy žalovanému faktúrou č. 2420387 zo dňa 13. 08. 2004 s lehotou splatnosti 27. 08. 2004. Žalovaný v konaní pred súdom prvého stupňa vzniesol námietku premlčania žalobcom uplatneného nároku.

Právny vzťah medzi účastníkmi konania sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka (§ 261 ods. 1 Obch. zák.).

Podľa § 397 Obch. zák., ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky. Vzhľadom na povahu žalobcom uplatneného nároku je potrebné posudzovať začiatok plynutia premlčacej doby podľa § 391 ods. 1 Obch. zák., podľa ktorého pri právach, vymáhateľných na súde začína plynúť premlčacia lehota odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ak tento zákon neustanovuje inak.

Možnosť uplatnenia práva na súde treba posudzovať objektívne, čo znamená, že premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď vznikla objektívna možnosť podať žalobu. Žalobca vystavil faktúru, ktorou vyúčtoval uplatnenú pohľadávku na základe oznámenia žalovaného o zrušení objednaných letov dňa 13. 08. 2004, je preto zrejmé, že už v uvedený deň vznikla možnosť podať žalobu. Keďže žalobca uplatnil svoje právo na súde 25. 08. 2008, t. j. po uplynutí štvorročnej premlčacej doby, vzhľadom na vznesenú námietku premlčania už nie je možné priznať mu uplatnenú pohľadávku. V dôsledku existencie žalovaným namietaného dovolacieho dôvodu dovolací súd podľa § 243b ods. 2 O. s. p. rozhodnutie odvolacieho súdu č. k. 15Cob 65/2010-148 zo dňa 16. 06. 2010 v znení uznesenia zo dňa

20. 07. 2010 v dovolaní m napadnutej časti zmenil tak, že rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 34Cb 149/2009-112 zo dňa 20. 11. 2009 potvrdil.

O trovách odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania vo výške 294,26 Eur (1 úkon právnej služby podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. c/, § 16 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z. z.) a trovy dovolacieho konania vo výške 1 472,20 Eur (súdny poplatok za dovolanie). Keďže trovy právneho zastúpenia dovolateľ nevyčíslil, neboli mu priznané (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 25. októbra 2011

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová